

Izdevējdarbība un nācija

Starptautiska zinātniska konference
Latvijas Nacionālajā bibliotēkā

07.–08.12.2023.

International conference
National Library of Latvia

Publishing and the Nation

Egīls Levits

Bijušais Latvijas Valsts prezidents,
"Latviešu grāmatai 500" patrons

Former president of Latvia,
Patron of the *500 Years of Latvian Books*

"Lai nojausma un izjūta kļūtu par jēdzīgu domu, lai varētu formulēt lielas idejas, ir nepieciešami precīzi vārdi. Grāmatniecības piecsimtgade ir latviešu nācijas valodas un domas attīstības, ideju radīšanas piecsimtgade.

Gadsimtu gaitā grāmatniecība un latviešu prese ir veidojusi informācijas un izpratnes telpu, radījusi tautai kopīgu sarunas iespēju latviešu valodā. Kopīga saruna vai komunikācija ir sabiedrības saistviela. Šādā gadsimtiem ilgstošā sarunā izolēti cilvēki vai pūlis kļūst par kopienu, tautu, nāciju.

Tāpēc drukātajam vārdam ir izcila loma tajā, lai latvieši apzinātos sevi, Jāņa Čakstes vārdiem runājot, kā "kopus tautu"."

"In order to formulate big ideas, the right words are required for an notion and a feeling to become a meaningful concept. The 500th anniversary of Latvian book publishing is actually the 500th anniversary of the development of the Latvian language, national thought and idea generation.

Over the centuries, the book industry and the Latvian press have shaped the information space and common understanding, and created the possibility for the people to engage in a collective conversation in the Latvian language. A collective conversation or communication is the binding force of society. Over the centuries, by taking part in this conversation isolated individuals or a crowd of people can transform into a community, a people, a nation.

That is why the printed word plays a vital role in raising the self-awareness of Latvians, in the words of Jānis Čakste, as one "nation"."

Andris Vilks

Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors,
"Latviešu grāmatai 500" ierosinātājs

Director of the National Library of Latvia,
the initiator of the *500 Years of Latvian Books*

"Grūti pat iedomāties, kāds būtu tautas liktenis un ceļš uz nāciju, ja 1525. gadā nebūtu iespiesta grāmata latviešu valodā. Tas, protams, nebija visu izšķirošs notikums. Tomēr latvieši ļoti agri tapa par lasītāju sabiedrību, kas 20. gadsimtā ļāva pilnvērtīgi iekļauties Eiropas kultūras, izglītības un, galu galā, politiskajos procesos."

"It is hard to even imagine what the fate of our nation and the path to nationhood would have been if a printed book in Latvian had not been created in 1525. That was, of course, not a totally decisive event. Nevertheless, Latvians very soon became a society of "readers", which, in the 20th century, enabled them to fully integrate into Europe's cultural, educational and ultimately political processes."

Programma – 1. diena

Ziedoņa zāle, LNB

Ceturtdiena, 2023. gada 7. decembris

09.00–09.30	Reģistrācija konferencei
09.30	Konferences atklāšana Agnese Logina Latvijas Republikas kultūras ministre Andris Vilks Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Renāte Punka Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas valdes priekšsēdētāja Dagnija Baltiņa Latvijas Nacionālās bibliotēkas Speciālo krājumu departamenta direktore
10.00–11.00	Plenārsēde. Mazas nācijas – lieli jautājumi Mēliss Frīdentāls Rakstnieks un ideju vēstures pētnieks, Tartu Universitāte, Igaunija Pēteris Bankovskis Mākslas zinātnieks, žurnālists
11.00–11.20	Kafijas pauze LNB Konferenču centra vestibilā
11.20–13.10	Ansis Gulbis: izdevējdarbības milzis Sesiju un diskusiju vada: Dagnija Baltiņa
11.20–12.00	Anša Gulbja personība un nozīme latviešu grāmatniecības attīstībā Viesturs Zanders LNB vadošais pētnieks
12.00–12.20	Ansis Gulbis kā laikrakstu un žurnālu izdevējs Kristina Papule LNB galvenā bibliogrāfe fondu izpētes jomā
12.20–12.40	Anša Gulbja izdevumi politikas teorijā un ideju vēsturē 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā Mārtiņš Mintauris LNB vadošais pētnieks
12.40–13.10	Diskusija. Pareizais laiks vai pareizais cilvēks? Anša Gulbja ietekme 20. gs. sākumā Vada: Dagnija Baltiņa Piedalās: Viesturs Zanders, Kristina Papule, Mārtiņš Mintauris
13.10–14.00	Pauze LNB Konferenču centra vestibilā

Programme – Day 1

Ziedonis Hall, NLL

Thursday, 7 December 2023

09.00–09.30	Registration for the conference
09.30	Opening of the Conference Agnese Logina Minister of Culture of the Republic of Latvia Andris Vilks Director of the National Library of Latvia Renāte Punka Chair of the Board of the Latvian Publishers Association Dagnija Baltiņa Director, Special Collections Department, National Library of Latvia
10.00–11.00	Plenary session. Small nations – big issues Meelis Friedenthal Writer and researcher in the history of ideas, University of Tartu, Estonia Pēteris Bankovskis Art historian, journalist
11.00–11.20	Coffee break in the lobby of the NLL Conference Centre
11.20–13.10	Ansis Gulbis: publishing magnate Session and discussion moderated by Dagnija Baltiņa
11.20–12.00	Ansis Gulbis and his importance in the development of Latvian publishing Viesturs Zanders Senior Researcher, NLL
12.00–12.20	Ansis Gulbis as a newspaper and magazine publisher Kristina Papule Chief Bibliographer, NLL
12.20–12.40	Ansis Gulbis' publications in political theory and the history of ideas in the late 19th and early 20th century Mārtiņš Mintauris Senior Researcher, NLL
12.40–13.10	Discussion. The right time or the right person? The influence of Ansis Gulbis in the early 20th century Moderated by Dagnija Baltiņa. Participants: Viesturs Zanders, Kristina Papule, Mārtiņš Mintauris.
13.10–14.00	Break in the lobby of the NLL Conference Centre

Pamatsesija

LNB Ziedoņa zāle

Ceturtdiena, 2023. gada 7. decembris

- 14.00–16.00** **Nācījas radīšana un pārradīšana: citu valstu pieredze**
Sesiju un diskusiju vada: Mārtiņš Mintaurš
- 14.10–14.30** Igaunijas vēstures uztvere cariskās Krievijas pēdējos gados:
Rakstnieki un vēstures grāmatu izdevēji
Pireta Lotmana
Igaunijas Nacionālā bibliotēka
- 14.30–14.50** Autortiesību aizsardzība Ungārijā 19. gadsimta beigās un
20. gadsimta sākumā
Melinda Šimona
Segedas Universitāte, Ungārija
- 14.50–15.10** Darbs Marijas un Jurgā Šlapeļu grāmatnīcā Viļņā 1906.–1949. gadā
Loreta Vincloviene un **Veronika Grininkaite**
Viļņas Universitātes bibliotēka, Lietuva
- 15.10–15.30** Pārdefinējot nāciju: patriotisms un
grāmatu dizains Zviedrijā ap 1900. gadu
Andreass Hedbergs
Upsalas Universitāte, Zviedrija
- 15.30–16.00** **Diskusija. Procesi vai personības?**
Indivīda ietekmes mērs lielajos procesos
Vada: Mārtiņš Mintaurš
Piedalās: Pireta Lotmana, Loreta Vincloviene,
Veronika Girininkaite, Andreass Hedbergs
- 16.30–18.00** **Diskusija. Lielas idejas, lieli projekti, lieli vīri?**
Tulkošana, enciklopēdijas un mecenātisms
Vada:
Gustavs Strenga
LNB vadošais pētnieks
Piedalās:
Eva Eglāja-Kristsons
LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta direktore
Toms Ķikuts
Latvijas Nacionālā vēstures muzeja direktora
vietnieks zinātniskajā darbā
Benedikts Kalnačs
LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta vadošais pētnieks

Main session

Ziedonis Hall, NLL

Thursday, 7 December 2023

- 14.00–16.00** **Creating and reinventing a nation:
experience from other countries**
Session and discussion moderated by Mārtiņš Mintaurš
- 14.10–14.30** Estonian perception of history in the final years of Tsarist Russia:
writers and publishers of historical books
Piret Lotman
National Library of Estonia
- 14.30–14.50** Hungarian copyright protection in the late 19th and early 20th centuries
Melinda Simon
University of Szeged, Hungary
- 14.50–15.10** The work at the bookshop owned by Marija and
Jurgis Šlapelis in Vilnius in 1906–1949
Loreta Vincloviene and **Veronika Girininkaitė**
Vilnius University Library, Lithuania
- 15.10–15.30** Re-inventing the nation: patriotism and book design
in Sweden at the turn of the century 1900
Andreas Hedberg
University of Uppsala, Sweden
- 15.30–16.00** **Discussion. Processes or personalities?**
Measuring the influence of the individual in large processes.
Moderated by Mārtiņš Mintaurš
Participants: Piret Lotman, Loreta Vincloviene,
Veronika Girininkaitė, Andreas Hedberg
- 16.30–18.00** **Big ideas, big projects, big men?**
Translation, encyclopaedias and patronage
Moderated by:
Gustavs Strenga
Senior Researcher, NLL
Participants:
Eva Eglāja-Kristsons
Director of the Institute of the Latvian Literature,
Folklore and Art of the University of Latvia
Toms Ķikuts
Deputy Director for Research, Latvian National History Museum
Benedikts Kalnačs
Senior Researcher, Institute of Latvian Literature,
Folklore and Art of the University of Latvia

Paralēlā sesija

LNB Bibliotēkzinātnes lasītava 8.stāvā
Ceturtdiena, 2023. gada 7. decembris

- 14.10–16.00** **Lokālās izdevējdarbības pētniecība: nozīme un pieredzes stāsti**
Sesiju un diskusiju vada:
Liega Piešiņa
Kultūras žurnāliste, Rakstniecības un mūzikas muzeja izglītojošā darba vadītāja
- 14.10–14.30** Lokālās kultūrvides izpētes nozīme un kopienu līdzdalības stiprināšana
Anda Laķe
Latvijas Kultūras akadēmijas prorektore zinātniskajā darbā
- 14.30–15.00** **Reģionālo bibliotēku pieredzes stāsti par dalību projektā “Ceļā uz “Latviešu grāmatai 500” Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu izplatība senāk un tagad”**
Izdevējam, tulkotājam un pedagogam Andrejam Jesenam (1873–1958) veltītie pasākumi: video, konkurss bērniem un jauniešiem, lasījumi
Madara Maslova-Konrāde
Bauskas Centrālās bibliotēkas galvenā bibliogrāfe-redaktore
Grāmatizdevējam, sabiedriskajam darbiniekam un mecenātam Jānim Rauskam (1873–1967) veltīta kalendāra izstrāde, kalendāra prezentācija
Līga Tetere
Valkas novada Centrālās bibliotēkas direktore
- 15.00–15.40.** **Diskusija. Stāstiet mums vai klausieties mūs? Ko reģionālās bibliotēkas sagaida no cikla “Latviešu grāmatai 500”**
Vada:
Liega Piešiņa
Kultūras žurnāliste, Rakstniecības un mūzikas muzeja izglītojošā darba vadītāja
Piedalās:
Dzidra Šmita
Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore
Renāte Lenša
Jēkabpils novada Galvenās bibliotēkas direktora vietniece
Ruta Emerberga
Dundagas pagasta bibliotēkas vadītāja

Parallel session

Library Science Reading Room, Level 8, NLL
Thursday, 7 December 2023

Language: Latvian,
no translation

- 14.10–16.00** **Researching local publishing: meaning and stories of experience**
Session and discussion moderated by:
Liega Piešiņa
Culture journalist, Head of Educational Work at the Museum of Literature and Music
- 14.10–14.30** The importance of local cultural research and strengthening of community participation.
Anda Laķe
Vice-Rector for Research, Latvian Academy of Culture
- 14.30–15.00** **Regional libraries' experience stories on participation in the project “Towards 500 Years of Latvian Books in Latvian regions: publishing and dissemination of texts both past and present”**
Events dedicated to Andrejs Jesens, publisher, translator and teacher (1873–1958): video, a competition for children and youth, readings.
Madara Maslova-Konrāde
Chief Bibliographer-Editor, Bauska Central Library
Development of a calendar dedicated to Jānis Rauska, publisher, community activist and philanthropist (1873–1967), presentation of the calendar.
Līga Tetere
Director of the Central Library of Valka Municipality.
- 15.00–15.40** **Discussion. Tell us or listen to us? What regional libraries expect from the series 500 Years of Latvian Book**
Moderated by:
Liega Piešiņa
Culture journalist, Head of Educational Work at the Museum of Literature and Music
Participants:
Dzidra Šmita
Director of Rīga Central Library
Renāte Lenša
Deputy Head of Jēkabpils Municipal Library
Ruta Emerberga
Head of Dundaga Municipal Library

Paralēlā sesija

LNB Virtakas klase

Ceturtdiena, 2023. gada 7. decembris

14.10–16.00

Grāmatas un izglītības process. Pagātne, tagadne, bet vai arī – nākotne?

Sesiju un diskusiju vada:

Lolita Tomsone

Žaņa Lipkes memoriāla direktore

14.10–14.35

Vēstures mācīšana caur grāmatniecības vēstures prizmu

Mikus Solovejs

Jūrmalas Valsts ģimnāzijas vēstures skolotājs

14.35–15.00

Gulbju ezers un citi Latvijas Nacionālās bibliotēkas resursi
mūsdienu skolotājam (metodiskā darbnīca)

Anita Smeltere

LNB Pētniecības un interpretācijas centra muzejpedagoģe

15.10–16.00

Diskusija. Grāmatas vai citi resursi? Dažādu materiālu pielietojums mācību procesā, līdzsvara meklējumi

Vada:

Lolita Tomsone

Žaņa Lipkes memoriāla direktore

Piedalās:

Andris Gribusts

Apgāda "Lielvārds" valdes priekšsēdētājs

Mikus Solovejs

Jūrmalas Valsts ģimnāzijas vēstures skolotājs

Anita Smeltere

LNB Pētniecības un interpretācijas centra muzejpedagoģe

Parallel session

Virtakas classroom, NLL

Thursday, 7 December 2023

Language: Latvian,
no translation

14.10–16.00

Books and the educational process. Past, present, but also future?

The session and discussion will be moderated by:

Lolita Tomsone

Director of the Žanis Lipke Memorial

14.10–14.35

Teaching history through the lens of history of books

Mikus Solovejs

History teacher at Jūrmala State Gymnasium

14.35–15.00

Swan Lake and other resources in the National Library of
Latvia for teachers today (methodological workshop)

Anita Smeltere

Museum Educator, NLL Research and Interpretation Centre

15.10–16.00

Discussion. Books or other resources? The use of different resources in the teaching process, the search for balance

Moderated by:

Lolita Tomsone

Director of the Žanis Lipke Memorial

Participants:

Andris Gribusts

Chairman of the Board of Lielvārds Publishing House

Mikus Solovejs

History teacher at Jūrmala State Gymnasium

Anita Smeltere

Museum Educator, NLL Research and Interpretation Centre

Programma – 2. diena

LNB ātrijs pie Ziedoņa zāles

Piektdiena, 2023. gada 8. decembris

- 09.00–09.30** **Gulbja dzimšanas dienas rīts ar kafiju**
Vada: Pauls Daija
Piedalās: Dagnija Baltiņa, Viesturs Zanders,
Gustavs Strenga, Renāte Punka
- 09.40–11.30** **20. gs. sākuma lasītājs. Sasniegt, sekot vai virzīt?**
Sesiju un diskusiju vada: Eva Eglāja-Kristšone
- 09.40–10.00** Tas mākslas valstībā vairs nav svešinieks: "Mājas Viesa Mēnešraksta" devums vizuālās mākslas izpratnei latviešu sabiedrībā. 1895–1905
Kristiāna Ābele
Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūts
- 10.00–10.20** Grāmatu sludinājumu nozīme izdevēja publiskā tēla veidošanā un lasītāju piesaistē (1918–1940)
Signe Raudive
LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts
- 10.20.–10.40** Grāmata ikvienam lasītājam. Izdevniecība "Loodus" un tās darbība 1920–1940. gadā
Pireta Pergma
Igaunijas Nacionālā bibliotēka
- 10.40–11.00** Franču kosmopolītiskie bestselleri un latviešu grāmatniecība parlamentārās demokrātijas laikā
Kārlis Vērdiņš
LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts
- 11.00–11.30** **Diskusija. Publikas piesaiste 20. gs. sākumā Izdevējdarbības sekošana sabiedrības tendencē un iespēja šīs tendences veidot**
Vada: Eva Eglāja-Kristšone
Piedalās: Kristiāna Ābele, Signe Raudive, Pireta Pergma
- 11.30–12.00** Kafijas pauze Konferenču centra vestibilā
- 12.00–13.30** **Ekspres-ekskursija**
Iepriekšēja pieteikšanās. Tikšanās vieta – LNB 1. stāvs
20. gadsimta sākuma izdevēji ekspozīcijā "Grāmata Latvijā" (1. stāvs)
Anša Gulbja krājuma izlase (periodika) (3. stāvs)
Anša Gulbja krājuma izlase (5. stāvs)
- 13.30–14.30** Pauze LNB Konferenču centra vestibilā

Programme – Day 2

Ziedonis Hall, NLL

Friday, 8 December 2023

- 09.00–09.30** **Ansis Gulbis Birthday morning with coffee**
Moderated by Pauls Daija
Participants Dagnija Baltiņa, Viesturs Zanders,
Gustavs Strenga, Renāte Punka
- 09.40–11.30** **The early 20th century reader. To reach, to follow or to guide?**
Session and discussion moderated by Eva Eglāja-Kristšone
- 09.40–10.00** No longer a stranger in the realm of art: The contribution of "Mājas Viesa Mēnešraksts" to understanding visual arts in Latvian society. 1895–1905
Kristiāna Ābele
Institute of Art History of the Latvian Academy of Arts
- 10.00–10.20** The role of book advertisements in creating the public image of the publisher and the engaging of readers (1918–1940)
Signe Raudive
Institute of Latvian Literature, Folklore and Art of the UL
- 10.20–10.40** A book for every reader. Publishing house Loodus and its activities in 1920–1940
Piret Pārgma
National Library of Estonia
- 10.40–11.00** French cosmopolitan bestsellers and Latvian book publishing during a period of parliamentary democracy
Kārlis Vērdiņš
Institute of Latvian Literature, Folklore and Art of the UL
- 11.00–11.30** **Discussion. Engaging an audience in the early 20th century. How the publishing industry follows societal trends and opportunities to shape these trends**
Moderated by Eva Eglāja-Kristšone
Participants: Kristiāna Ābele, Signe Raudive, Piret Pārgma
- 11.30–12.00** Coffee break in the lobby of the Conference Centre
- 12.00–13.30** **Express excursion**
Booking in advance. Meeting place NLL Level 1
Publishers of the early 20th century in the exhibition "Book in Latvia" (Level 1)
Ansis Gulbis collection (periodicals) (Level 3)
Ansis Gulbis collection (Level 5)
- 13.30–14.30** Snack break in the lobby of the NLL Conference Centre

Programma – 2. diena

LNB ātrijs pie Ziedoņa zāles

Piektdiena, 2023. gada 8. decembris

14.30–16.00 **Diskusija. Pēc 100 gadiem. Jauni izaicinājumi un uzdevumi**

Vada:

Dagnija Baltiņa

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Speciālo krājumu departamenta direktore

Piedalās:

Vija Kilbloka

Apgāda "Zvaigzne ABC" direktore

Alīse Nīgale

Bērnu grāmatu izdevniecības "Liels un mazs" līdzīpašniece un vadītāja

Valters Ščerbinski

Nacionālās enciklopēdijas galvenais redaktors

Džeids Vils

Platformas "Latvian Literature" literārais aģents

16.00–16.20

Kafijas pauze LNB Konferenču centra vestibilā

16.20–17.50

Diskusija. Ideju transformācijas. Teksts dažādos mākslas un komunikācijas formātos

Vada:

Gustavs Strenga

LNB vadošais pētnieks

Piedalās:

Solvita Krese

Latvijas Laikmetīgā mākslas centra direktore

Viestarts Gailītis

Festivāla "Skaņu mežs" direktors

Ieva Morica

Fonda atvērtai sabiedrībai DOTS vadītāja

Rasa Šmite un **Raitis Šmits**

Jauno mediju kultūras centrs RIXC

18.00–20.00

Konferences noslēgums

Sarunas LNB Konferenču centra vestibilā

Programme – Day 2

Ziedonis Hall, NLL

Friday, 8 December 2023

14.30–16.00 **Discussion. 100 years later. New challenges and tasks**

Moderated by:

Dagnija Baltiņa

Director, Special Collections Department, National Library of Latvia

Participants:

Vija Kilbloka

Director of "Zvaigzne ABC" publishing house

Alīse Nīgale

Co-owner and Head of children's book publishing house

"Liels un mazs"

Valters Ščerbinskis

Chief Editor of the National Encyclopedia

Jayde Will

Literary Agent of the platform "Latvian Literature"

16.00–16.20

Coffee break in the lobby of the Conference Centre

16.20–17.50

Discussion. Transformations of ideas. Texts as different forms of art and communication

Moderated by:

Gustavs Strenga

Senior Researcher, NLL

Participants:

Solvita Krese

Director of the Latvian Centre for Contemporary Art

Viestarts Gailītis

Director of the "Skaņu mežs" music festival

Ieva Morica

Director of the Open Society Foundation DOTS

Rasa Šmite and **Raitis Šmits**

Directors Center for New Media Culture

18.00–20.00

Closure of the Conference

Conversation in the lobby of the Conference Centre

Programma – 3. diena

Sestdien, 2023. gada 9. decembris

11.00–12.30

Gulbja kvartāls. Ekskursija pilsētvidē

Iepriekšēja pieteikšanās.

Vada: Viesturs Zanders

Programme – Day 3

Saturday, 9 December 2023

11.00–12.30

Ansis Gulbis Quarter. City tour

Booking in advance.

Led by: Viesturs Zanders

Latviešu grāmatai 500

1525. gadā iespiesta pirmā grāmata latviešu valodā. Kaut iznīcināta uzreiz pēc radīšanas, tā aizsāka procesu, kas ļāvis mums saglabāt un attīstīt latviešu valodu, nodibināt savu valsti un iekļauties kopējā Rietumu pasaules ideju attīstības vēsturē. Latvijas Nacionālā bibliotēka ar domubiedriem plašā notikumu ciklā aicina svinēt latviešu grāmatniecības piecsimtgadī!

Programmas tēmas:

- 2021 – Atgriešanās. Grāmatas Latvijai ārpus Latvijas
- 2022 – Latviešu valoda rokrakstos un laikrakstos
- 2023 – Tekstu izplatība senāk un tagad (izdevēji)
- 2024 – Bibliotēkas un lasīšana
- 2025 – Pirmajai grāmatai latviešu valodā 500

gramatai500.lv

lnb.lv #lnblv

500 Years of Latvian Books

In 1525, the first book was printed in the Latvian language. Although it was destroyed immediately after its publication, it started a process that has allowed us to preserve and develop the Latvian language, to establish our own nation-state and to become part of the shared history of the development of ideas in the Western world. The National Library of Latvia and others interested in this topic invite you to celebrate the 500th anniversary of Latvian book publishing with a wide-ranging series of events!

Programme topics:

- 2021 – Coming home, books for Latvia outside Latvia
- 2022 – Manuscripts and newspapers
- 2023 – Dissemination of texts in the past and today
- 2024 – Libraries and reading
- 2025 – 500 years since the first book in Latvian

Nācijas vertikāle

Latvijas nācijas vertikāle ir grāmata. Anša Gulbja (1873–1936) izdoto grāmatu plauktu metri iemieso Latvijas grāmatniecības bagātību un vērienu. Gulbis, izdodot grāmatas latviski, sākotnēji darbojās Pēterburgā, 1903. gadā ierosināja izveidot pirmo profesionālo latviešu grāmatnieku organizāciju – Latviešu grāmatgrotāžu un izdevēju biedrību, visu mūžu turpināja ne tikai izdot grāmatas, bet arī attīstīt grāmatniecības teoriju. Viņš ne tikai pirmo reizi izdeva nozīmīgus pasaules un Latvijas autoru daiļliteratūras darbus, bet arī būtiskākos sacerējumus filozofijā, sociālajās un dabas zinātnēs, kā arī mācību literatūru. Sērijas "Universālā bibliotēka", "Romānu bibliotēka", "Latviešu konversācijas vārdnīca" ir simbols latviešu mājas bibliotēkai. Kopumā Ansis Gulbis izdeva ap 2000 dažādu izdevumu, tirāža tiem bija līdz pat 15 000 vienību.

Anša Gulbja krājuma izlase (periodika) (3. stāvs)
Anša Gulbja krājuma izlase (5. stāvs)

The Verticality of the Latvian Nation

Books are the verticality of the Latvian nation. Numerous metres of bookshelves with books published by Ansis Gulbis (1873–1936) epitomise the richness and scope of Latvian book publishing. Gulbis published books in Latvian, and initially worked in St Petersburg, where in 1903 he proposed the founding of the first professional organisation of Latvian booksellers, the Latvian Booksellers and Publishers Association, and throughout his life not only continued to publish books, but also developed a theory of book publishing. He was not only the first to publish important works of fiction by international and Latvian authors, but also essential works in philosophy, social and natural sciences, as well as educational resources. The series *Universal Library*, *Novel Library*, *Latvian Conversation Dictionary* are symbols of the Latvian home library. Ansis Gulbis published around 2,000 different publications in total, with a print run of up to 15,000 units.

Ansis Gulbis collection (periodicals) (Level 3)
Ansis Gulbis collection (Level 5)

Pastāvīgā ekspozīcija "Grāmata Latvijā" Permanent exhibition *Book in Latvia*

Latvijas Nacionālās bibliotēkas pastāvīgā ekspozīcija "Grāmata Latvijā" ir 21. gadsimta un bibliotēkas jaunā veidola iedvesmots stāsts par Latvijas grāmatniecības vēsturi pasaules kontekstā. Ekspozīcijas apskate ir bez maksas. Ekspozīcijas "Grāmata Latvijā" centrā ir grāmata – gan kā materiāls objekts, gan kā sociāla un garīga parādība, kas mainījusi un maina sabiedrību, cilvēku dzīves un prātus.

The National Library of Latvia permanent exhibition *Book in Latvia* is a story of the history of Latvian book in a global context, inspired by the new image of the library. Entrance to the exhibition is free. At the centre of the permanent exhibition *Book in Latvia* is the book – both as a material object and as a social and spiritual phenomenon that has changed and is still changing society at large as well as individual lives and minds.

Grāmata Latvijā

+371 26420065
gramata.latvija@lnb.lv
Latvijas Nacionālā bibliotēka, 1. stāvs
National Library of Latvia, Level 1

Izstāde "Teksts mūs neinteresē" Exhibition *Text Is Not Our Type*

Izstādē skatāmi Rīgas pirmā iespiedēja Nikolausa Mollīna un viņa skolotāja, ievērojamā Eiropas tipogrāfa Kristofa Plantēna darbi. Tie apliecina, ka 16. gadsimtā nostiprinātie grāmatu veidošanas principi saglabā savu nozīmi un tiek turpināti arī mūsdienās pēc *Apple Macintosh* ieviestajām pārmaiņām grāmatu dizainā. Izstāde ir par grāmatas materialitāti un formas nemainīgumu, tradīciju un noturību cauri laikiem.

Exhibition *Text Is Not Our Type*

The exhibition features the printed works of Riga's first book printer Nikolaus Mollin and his teacher, the eminent European book printer Christophe Plantin. The works show that the principles of bookmaking established in the 16th century are still relevant today, following the changes in book design brought about by the Apple Macintosh computer. The exhibition is about the material nature of the book format, its traditions and permanence through the ages.

18.01.2024.–30.08.2025.
Latvijas Nacionālā bibliotēka, 5. stāvs
National Library of Latvia, Level 5

Lasāmvietas. Ceļvedis pa lasīšanas vietām 20. gs. sākuma Rīgā

Izdevums aicina iepazīties ar Rīgas grāmatmīļu un profesionālu grāmatnieku ikdienu pirms 100 gadiem. Ceļvedi saistošā, populārzinātniskā formā sniegta informācija par 20. gs. pirmās puses bibliotēkām, grāmatniecām, preses kioskiem, izdevniecībām, tipogrāfijām un citiem ievērojamiem un interesantiem objektiem. Lasāmzāle kinoteātrī, bibliotēka šokolādes fabrikā un tipogrāfija pirmajā Rīgas debesskrāpī – tie ir tikai daži pieturas punkti pastaigā pa Rīgas lasāmvietais. Faktus izdevumā papildina vēsturiski foto no Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Rīgas Centrālās bibliotēkas, Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja, Rakstniecības un mūzikas muzeja un Latvijas Nacionālā arhīva krājumiem un digitālajām kolekcijām.

A Guide to Reading Places in Early 20th Century Riga

The publication invites you to get acquainted with the everyday life of Riga's book lovers and professional booksellers 100 years ago. The guide provides information about libraries, bookshops, newsstands, publishing houses, printing houses and other notable and interesting objects of the first half of the 20th century in an engaging, popular science format. A reading room in a cinema, a library in a chocolate factory and a printing house in Riga's first skyscraper – these are just a few stops on a walk through Riga's reading places. The facts in the publication are accompanied by historical photos from the National Library of Latvia, the Riga Central Library, the Museum of History of Riga and Navigation, the Museum of Literature and Music and the Latvian National Archives and digital collections.

Konferenci rīko Latvijas Nacionālā bibliotēka pasākumu cikla "Latviešu grāmatai 500" ietvaros ar LR Kultūras ministrijas un Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu

The Conference is organized by the National Library of Latvia as part of the *500 Years of Latvian Books* series of events with support of the Ministry of Culture of the Republic of Latvia and the State Culture Capital Foundation

Konferences organizācijas komiteja / Conference organizing committee:

Andris Vilks, Dagnija Baltiņa, Maija Treile, Pauls Daija, Mārtiņš Mintauris, Viesturs Zanders, Ieva Gundare, Anna Muhka, Linda Bērziņa

Konferences materiālu dizains / Conference materials design:

Madara Lesīte-Volmane

Paldies / Thank You:

Dzintra Mukāne, Alise Vorobeja, Antra Indriksone, Brigita Zelča-Aispure, Viktorija Piščikova

Latviešu grāmatai
50.